

İRAKLİ QARİBAŞVİLİ: GÜRCÜSTAN REGIONDA SÜLHƏ NAIL OLMAQ ÜÇÜN ERMƏNİSTANLA AZƏRBAYCAN ARASINDA VASİTƏÇİ OLMAĞA HAZIRDIR

Gürcüstan regionda sülhə nail olmaq üçün Ermənistanla Azərbaycan arasında vasitəçi olmağa hazırdır. Bu sözləri Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili Nyu-Yorkda keçirilən BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasındakı çıxışı zamanı deyib.

Gürcüstan hökumət administrasiyasından bildirilib ki, Baş nazir çıxışında bir çox aktual məsələlərə, o cümlədən Cənubi Qafqazdakı proseslərə də toxunub.

"Biz regiondakı çətin vəziyyətə baxmayaraq, qonşular arasında münasibətlərin yaxşılaşdırılması üçün səylərimizi əsirgəmirik. Bu ilin iyul ayında Gürcüstanda ilk dəfə olaraq Ermənistan və Azərbaycanın xarici işlər nazirləri arasında məhsuldar müzakirələr keçirilib. Regionumuzda bu qədər vacib olan sülh və sabitliyin bərqərar olması üçün dialoq mərkəzi kimi qəbul olunmağa hazırıq. Bu məqsədlə Gürcüstan Cənubi Qafqazın hər üç ölkəsinin iştirakını nəzərdə tutan sülhsevər qonşuluq təşəbbüsünə öz töhfəsini verir", - deyər İ.Qaribaşvili bildirib.

Baş nazir qeyd edib ki, bu təşəbbüs hər hansı digər əməkdaşlıq formatlarını əvəz etmir və ya ziddiyyət təşkil etmir. Gürcüstan regional münasibətlərin normallaşmasına kömək edəcək vicdanlı vasitəçi olmağa ümid edir.

SALOME ZURABIŞVİLİ LUKAŞENKONUN ABXAZIYAYA SƏFƏRİNİ PİSLƏYİB

Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Abxaziyaya səfərini pisləyib və beynəlxalq hüquqa zidd olduğunu qeyd edib. O, bu barədə tviter hesabında yazıb.

S.Zurabişvili səfərin Gürcüstan və Belarus arasındakı ikitərəfli əlaqələrə mənfi təsir edəcəyini vurğulayıb.

"Aleksandr Lukaşenkonun işğal edilmiş Abxaziyaya səfərini şiddətli şəkildə qınayıram. Bu, beynəlxalq hüququn qəbul edilməz şəkildə pozuntusudur", - S.Zurabişvili bildirib.

İRAKLİ QARİBAŞVİLİ TÜRKİYƏ PREZİDENTİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Baş nazir İrakli Qaribaşvili Nyu-Yorkda Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşüb. Bu barədə Gürcüstan hökumət administrasiyası məlumat yayıb.

Məlumata əsasən, görüş zamanı ikitərəfli strateji tərəfdaşlığın perspektivləri diqqət mərkəzində olub. Tərəflər həmçinin Ukraynada gedən proseslərə də diqqət yetiriblər.

Görüş zamanı Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş verən son hadisələr, Gürcüstanın vasitəçiliyi ilə 2021-ci ildə tərəflər arasında əldə olunmuş razılıq barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd olunub ki, regionun davamlı inkişafına və təhlükəsizliyinə nail olmaq üçün Türkiyə ilə Gürcüstan arasında bütün sahələrdə səmərəli əməkdaşlıq davam etdirilməlidir.

Görüşün sonunda İ.Qaribaşvili R.T.Ərdoğanı Gürcüstana dəvət edib.

KORONAVİRUSLA BAĞLI DAHA BİR QADAĞA LƏĞV OLUNUB

Gürcüstanda koronavirus infeksiyası ilə əlaqədar tətbiq olunan daha bir qadağa ləğv olunub. Bununla bağlı Gürcüstan hökuməti qərar qəbul edib.

Qərara əsasən, koronavirus xəstəsi ilə təmasda olan şəxslərin 10 günlük özünütəcrid rejimi olmayacaq. Koronavirusa yoluxmuş şəxs təmasda olmuş digər şəxs artıq 10 gün özünütəcrid rejiminə keçməyəcək. Bundan sonra həmin şəxs sadəcə 10 təqvim günü tibbi maska taxmaq təsisi olunur.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl koronavirusa yoluxan şəxslərlə təmasda olanlar 10 günlük təcrid rejimində qalmalı idilər.

Səh. 2 **BİZİM VƏ ONLARIN EŞŞƏYİ** - Azər Musaoğlu yazır

Səh. 3 **QƏFLƏT** - Hacı Bəkiroğlu yazır

Səh. 4 **10 846 MÜƏLLİMDƏN 8 206 NƏFƏRİ İMTAHANI VERƏ BİLMƏYİB**

Səh. 4 **GÜRCÜSTANDA 90 MƏKTƏBİN BİRİNCİ SİNİF ŞAĞİRDİ YOXDUR**

Səh. 5 **QEYBƏT** - Esmira Ələkbərli yazır

Səh. 5 **GİNNESİN REKORDLAR KİTABINA DÜŞMÜŞ MÜƏLLİMLƏR**

Səh. 6 **TÜRKDİLLİ XALQLARIN ƏXLAQİ-ESTETİK ALƏMİ** - Elizbar Cavelidze

Səh. 7 **NİDERLAND - PƏRDƏ ARXASINDAKI GERÇƏKLƏR** - Afiq Muxtarov yazır

BİZİM VƏ ONLARIN EŞŞƏYİ

Azər MUSAOĞLU

azermusaoghlu@gmail.com

Biri var idi, biri yox idi, eşşək çox idi. Bizim bu eşşək də vətəni uzaq Afrika olan, dünyanın demək olar ki, hər yerində rast gəlinən eşşəklərdən xarici görünüşü ilə heç nəylə fərqlənmirdi: eyni bədən quruluşu, eyni tük örtüyü, qısa quyruq, qısa ayaqlar, yekə baş, uzun qulaqlar, kədərli gözlər və sair, yəni eşşək həmin eşşəkdir, sadəcə Afrikadan gəlib buralarda yurd salana kimi bir azca çulunu dəyişib. Bəli, bildiyiniz, eşşək cinsi desək daha dəqiq ifadə etmiş olarıq. Fərqlənsə də taleyinə düşən vətən və sahibi, yiyəsi ilə fərqlənir. Bir az dərinə enib bizim bu eşşəyin daxili eşşək dünyasına nəzər yetirdikdə isə fərqi görməmək üçün ya gərək kor olasan, ya da özünü qoyasan eşşəkliyə.

Amerikalı eşşək hələ 1828-ci ildə partiya yaradaraq prezident seçkilərinə qatılanda, bizim eşşək qarnının dördüdə biri üçün az aşım, ağrımaz başım deyə samanlıqları vecsiz-vecsiz dolaşır, ac qulağım, dinc qulağım deyə uzun qulaqlarını yellədə-yellədə tozun-torpağın içində özü üçün ağnayıp, öz kölgəsindən hürküb arabir sonuqlayaraq öz eşşək ömrünü yaşayırdı, yaşayırdı deyəndə ki, dərdi dünya olanların dünyasına eşşək yükü idi.

Amerikalı eşşəkdən fərqli olaraq bizim eşşək adam dilində danışa bilmir, elə öz eşşək dilində anqırmağı bacarır. Nə qədər istəyirsən şallaqla, tərpaşda, harasına istəyirsən vur, kötəklə, samanını yandır, suyunu qurut... bizim eşşəyin səsi çıxmıyacaq ki, çıxmıyacaq. Elə bil yersiz anqıran bu deyil, elə bil heç nədən hay-küy salıb, şüvən qoparıb günün günorta vaxtı anqırtısıyla eli-obanı rahatsız edən bu deyil. Deyilənə görə, eşşək cin, şeytan görəndə anqırır; digər deyilənə görə isə, eşşək ürəyinə dişi eşşək düşəndə anqırır. Bizim eşşəyin anqırmağı da olsa-olsa elə bu iki deyildəndən biri olacaq. Yəni bizim eşşək Amerikalı eşşək kimi demokrat deyil ki, öz haqq səsinə çatdırmaq üçün anqırsın.

Bir də ki, bizim eşşəyin səsinə eyninə alan kimdir, olsa-olsa, uzağı, atdan düşüb eşşəyə minənlər və ya atı eşşəyə dəyişənlər bizim eşşəyin səsinə eşidib diqqət kəsibə bilər. Belələrinəndən də ki, nə bizim eşşəyə xeyir gələr, nə eşşəyin palanına. İki eşşəyin arpasını bölə bilməyən bu zalım ağalar, ac bəylər, qansız katdalar əllərinə fürsət düşən kimi bir eşşəyə minib əllisini döyəcəyəm, dəvəni eşşəyin quyruğuna bağlayacağam, eşşəkdən yıxılsa da hoş-hoşdan əl çəkməyəcəm. Bizim eşşək də başa düşməyəcəm ki, guya eşşəyə gücü çatmayıb palanı tərpaşdayan bu moşeyniklər əslində ölmüş eşşəyin nalını sökənlərdir, arabir belini qaşoylasalar da daldeyde eşşək nə bilir zərpalan nədir deyərək yorğun eşşəyə gülürlər.

Buna görə də Amerikalı eşşək partiya qurub prezident seçkilərində iştirak edir, *şirə şillaq atır*, demokratların simvoluna çevrilir, bizim bu eşşək isə heç naxırda baş da sayılmır.

Nə qədər ki, bütün eşşəklər yığılıb yazıq Məhəmməd həsən əminin eşşəyinin qisasını almayacaqlar, Xudayar bəy kimi eşşəyin dal ayaqları da bütün eşşəklərin haq və hüququnu eşşəyə tərs mindirəcəm. Heç bir beynəlxalq heyvan hüquqlarını müdafiə edən təşkilat da məsələyə qarışa bilməyəcəm. Ölmə eşşəyim, ölmə, yaz gələr hürriyyət bitər (*ifadə Mirzə Cəlilindir*).

GÜRCÜSTANDA DİNİ İCMALARA AYRILAN VƏSAİT 5,5 MİLYON LARIYƏ ÇATDIRILIB

გველიძის საკითხთა
სახელმწიფო სააგენტო

Hökumət ölkədə fəaliyyət göstərən dini icmalara yardım məqsədilə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin həcmi 5,5 milyon lariyə çatdırıb. Bu barədə Gürcüstanın Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyi məlumat yayıb.

Məlumata əsasən, məbləğin böyük hissəsi – 4,5 milyon lari dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuşdu və ilin əvvəlində dini icmalar arasında bölüşdürülüb. Qalan 1 mi-

lyonu isə Gürcüstan hökuməti başçısının ehtiyat fondundan ayrılıb. Bununla da dini icmalara ayrılan vəsaitin həmi 5,5 milyon lari təşkil edib.

Agentlik qeyd edir ki, dini qurumlarla məsləhətləşdikdən sonra "Faktiki şərait və obyektiv göstəricilər" - kilsə üzvlərinin, din xadimlərinin və ibadət yerlərinin sayı nəzərə alınmaqla, 2022-ci ilə qədər əlavə 1 milyon lari ayrılıb. Bu vəsait də ayrı-seçkiliyə yol vermədən və ədalətli şəkildə bölünüb. Həmin vəsaitin böyük bir hissəsi ölkənin müsəlman icmasının payına düşüb.

Gürcüstanın müsəlman icması 3 milyon 350 min lari, erməni xristian icması 1 milyon lari, Roma katolik icması 650 min lari, yəhudi icması isə 500 min lari alıb.

Qeyd edək ki, Gürcüstan əhalisinin 11 faizə yaxını müsəlmanlar təşkil edir.

GÜRCÜSTAN ƏHALİSİNİN SAYI AZALIB

Gürcüstanın Milli Statistika Xidmətinin məlumatına əsasən, Gürcüstanda əhalinin sayında azalma qeydə alınıb. 2022-ci ilin birinci yarısında ölkədə ölüm sayı yeni doğulanların sayından çox olub.

Məlumata görə, cari ilin yanvar-iyun ayları ərzində ölkədə 20 min 195 uşaq doğulub. Ölənlərin sayı isə 26 min 681 nəfər təşkil edib. Bu da yeni doğulanların sayından 6 min 486 nəfər çoxdur.

Son illər ərzində ilk dəfədir ki, əhali arasında ölüm faktı doğum sayını üstələyib.

Pandemiya dövründə ölüm faktı 5,1 faiz artıb, doğum sayı isə azalıb. 2021-ci ildə yeni doğulan körpələrin sayı 13 min 960 nəfər təşkil edib.

BMT-nin hesablamalarına görə, 2050-ci ildə Gürcüstan əhalisi 11,8 faiz azalacaq.

İnsanların ölüm sayının artımına görə Gürcüstan dünyada ilk 20 ölkə arasında 16-cı yerdədir.

Qeyd edək ki, Gürcüstanda sonuncu dəfə əhalinin siyahıya alınması 2014-cü ildə həyata keçirilib. Həmin ilin statistikasına görə, Gürcüstanda əhalinin sayı 3 milyon 713 min 804 nəfər təşkil edib.

Növbəti siyahıya alınma 2024-cü ildə aparılacaq.

GÜRCÜSTAN PİLOTSUZ KƏŞFİYYAT VƏ DÖYÜŞ APARATLARI İSTEHSAL EDƏCƏK

Gürcüstanın müdafiə naziri Cuanşer Burçuladze jurnalistlərə bildirib ki, bu ilin sonunadək Gürcüstanda pilotsuz kəşfiyyat və döyüş aparatlarının istehsalına başlanılacaq.

Onun sözlərinə görə, artıq pilotsuz uçuş aparatlarının istehsalını həyata keçirən Polşa şirkəti ilə bütün rəsmi prosedurlar başa çatıb. Polşa şirkətinin məhsulları praktikada fəal şəkildə istifadə edilir.

"Gürcüstanın "Delta" şirkəti ilə Polşa şirkəti arasında birgə özəl müəssisə yaradılıb. Cari ilin sonuna kimi istehsala başlanılacaq", - deyən nazir bildirib.

Gürcüstanın Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, müəssisənin bazasında tədris mərkəzi də yaradılacaq.

GÜRCÜSTANIN VƏ TÜRKİYƏNİN XARİCİ İŞLƏR NAZİRLƏRİ BÖLGƏDƏKİ VƏZİYYƏTİ MÜZAKİRƏ EDİBLƏR

Türkiyənin və Gürcüstanın xarici işlər nazirləri Mövlud Çavuşoğlu və İlia Darçiaşvili Nyu-Yorkda keçirilən BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyası çərçivəsində görüşüblər. Bu barədə Gürcüstanın Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) məlumat yayıb.

Məlumatla əsasən, görüşdə iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələri, yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər və onların nəticələrinə dair müzakirələr aparılıb.

Nazirlər Gürcüstan ilə Türkiyə arasında beynəlxalq formatlarda əməkdaşlıq və qarşılıqlı dəstək məsələlərini də nəzərdən keçiriblər.

Söhbət zamanı Gürcüstanın və Türkiyənin iştirakı ilə uğurlu regional əməkdaşlıq formatlarına və bu istiqamətdə səylərin gücləndirilməsinin zəruriliyinə toxunulub.

XİN başçıları regionda mövcud təhlükəsizlik mühitini nəzərdən keçirib və regionun davamlı inkişafı üçün sabitlik və sülhün vacibliyini vurğulayıblar.

İ.Darçiaşvili Borjomi vadisində yangınsöndürmə işləri zamanı Türkiyənin dəstəyinə görə təşəkkür edib.

QƏFLƏT

Hacı BƏKİROĞLU

hacihaciyev@hotmail.com

Səhər oyandığınız andan etibarən axşam yatana qədər etdiklərinizi, qarşılaşdığınız hadisələri və görünüşləri düşünün. Oyandığınızda və aynaya baxdığınızda uzun bir yuxudan sonra təkrar canlanan və sizin heç bir müdaxiləniz olmadan, öz-özlüyündən bütün funksiyalarını əskiksiz yerinə yetirən bədəninizi görürsünüz. Tək bir hüceyrənin çoxalmasından meydana gələn, bu anda da 100 trilyon hüceyrəyə yaxın, simmetrik və estetik bir görünüşə sahib, siz heç fərqudə olmadan içində ard-arda yüzlərlə qüsursuz və qarışıq işləmin meydana gəldiyi bədəninizi bir gün əvvəlki halıyla qarşıyırsınız. Ancaq insanların çoxu bu gerçəklərin şüurunda olmadan hərəkət edirlər. Səhər oyandığınızda aynaya baxarkən, ümumiyyətlə, üzünün ümumi görünüşü və ya saçlarının forması xaricində başqa bir şey haqqında düşünməz. Zehində, ümumiyyətlə, iş, məktəb, ya da gün içində nə edəcəyi xaricində bir düşüncəsi yoxdur. Halbuki əksəriyyətin diqqətindən qaçan gerçək budur: Yəni başlayan yeni bir gün Allaha yönəlmələri, ya da Ona olan yəqinliklərini artırmaları üçün yeni bir fürsətdir. Bəlkə də bu fürsət insana verilmiş olan son bir fürsətdir. Kim bilir, bəlkə də o gün dünyada keçirəcəyi son gündür. Nə yazıq ki, insanların əksəriyyəti özlərinə verilən bu fürsətin fərqudə deyillər. Bu səbəblə də, ümumiyyətlə, zehinlərini, Allahu deyil, özlərini, ya da ətraflarındakı insanları razı salmağı düşünərək və bunun planlarını cızaraq məşğul edirlər. Bu vəziyyəti bir örnəklə açıqlayaq:

Bir bilik yarışması düşünün. Yarışmanı qazanana çox böyük məbləğdə pul verilir. Yarışma sırasında görəsən yarışmaçı necə hərəkət edər? Sualları dinləyib cavablarını düşünmək yerinə ətrafına baxıb əylənər, sualı soruşan aparıcının paltarını, səs tonunu, saçını nəzərdən keçirər, ya da sualın cavabını düşünmək yerinə sabah nə edəcəyini, nə geyinəcəyini düşünər? Yoxsa tam tərsi olaraq bu adam böyük bir diqqətlə sualı dinləyər, qısa olan zamanını yaxşı dəyərləndirməyəmi çalışar? Əlbətdə ki, müvəffəq ola bilmək üçün heç bir şeylə maraqlanmaz. Əksinə, əlindəki fürsəti ən gözəl şəkildə dəyərləndirməyə çalışar. Əgər yarışmaçı az əvvəl saydığımız hərəkətlərdə, mənasız davranışlarda olsa, yarışmaçının böyük bir çaşqınlıq, ağılsızlıq, qısqası, qəflət içində olduğunu düşünərik.

Ancaq çox insanın içində olduğu qəflət halı verdiyimiz bu nümunədən daha fərqli ölçüdədir. Bu qəflət halı insanların Allahın insanları ona qulluq etmələri üçün yaratdığı şüurunda olmadan Allahın əmr və qadağalarından tamamilə uzaq bir həyat yaşamalarıdır.

Qəflət bütün insanları diqqətli olmadıqları və Allaha könüldən boyun əymədikləri müddətcə təhdid edən çox böyük bir təhlükədir. Çünki qəflətdə olan, ya da qəflətə sürüklənən bir insan Quranda ifadə edilən bütün əmr və qadağalara səmimi bir şəkildə uymadığını, ayrıca hər an qəflətə qapıla biləcəyini, ya da düşüncəni müddətcə içində olduğu vəziyyətin fərqudə olmaz. Ancaq heç bir insan özünün də qəflətdə ola biləcəyi gerçəyini gözdən keçirməli, yəni özünü bu təhlükədən uzaq və etibarda görməlidir. Çünki Rəbbimiz Quranda "Xeyr, gerçəkdən insan azar. Özünün dövlətli olduğunu gördüyü üçün" (Ələq Sürəsi, 6-7) şəklində buyurmuşdur. İnsan ancaq var-dövlətdən qaçındığı zaman Quran ayələrini rəhbər edərək öz vəziyyətini təhlil edə bilər. Əskikliklərini və səhvlərini ortadan qaldıraraq laqeydlilik etdiyi qüsurlarını düzəldə bilər. Çünki insanın davamlı qəflət içində qalmasının və qəflətin dərinliyinin gün keçdikcə artmasının ən böyük səbəbi adamın özünü əskiksiz və qüsursuz görməsi, halından məmnun olmasıdır. Bunun üçün edilməsi lazım olan şey isə qəflət təhlükəsinə və şeytanın bu tələsinə qarşı həmişə diqqətli olmaqdır.

AZƏRBAYCANIN GÜRCÜSTANDAKI SƏFİRİ AZƏRBAYCANDİLLİ MƏKTƏBLƏRİN MÜƏLLİMLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ KEÇİRİB

Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Faiq Quliyev azərbaycandilli məktəblərin bir qrup müəllimi ilə görüş keçirib. Görüşdə Tbilisi, Rustavi şəhərləri, Marneuli, Bolnisi, Qardabani rayonlarından Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimləri iştirak ediblər.

Səfir müəllimləri yeni dərs ilinin başlaması münasibətilə təbrik edib, şəərəfli peşələrində onlara müvəffəqiyyətlər arzulayıb. Faiq Quliyev Azərbaycan dövlətinin dəstəyi ilə Gürcüstandakı soydaşlarımız üçün təhsil sahəsində həyata keçirilən layihə və proqramlardan danışib. O, hər il Azərbaycanın Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən Gürcüstanın azərbaycandilli məktəbləri üçün "Azərbaycan dili" və "Ədəbiyyat" dərslərinin göndərildiyini, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bir çox məktəblərin təmir və bərpa olunduğunu, uşaq bağçalarının tikildiyini, SOCAR tərəfindən Gürcüstanda "1+4" proqramı üzrə azərbaycanlı tələbələrin təhsil haqlarının ödənildiyini xatırladı.

Faiq Quliyev Gürcüstanda Azərbaycan dilində tədris sahəsində mövcud aktual problemlər və boşluqlarla bağlı məsələlərin 2022-ci ilin fevral ayında Azərbaycan Respublikasının elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevin Gürcüstana səfəri çərçivəsində keçirdiyi görüşlərdə müzakirə olunduğunu vurğulayıb.

Daha sonra söz müəllimlərə verilib. Onlar təmsil etdikləri məktəb və Azərbaycan bölmələrini narahat edən məsələlər və çatışmazlıqlardan danışdılar. Pedaqoqlar müəllim çatışmazlığı və məktəb kitabxanalarında latın qrafikalı azərbay-

candilli kitabların olmamasını təhsil ocaqlarını ən çox narahat edən məsələlər kimi göstəriblər. Bəzi kənd məktəblərinin təmir-bərpaya ehtiyacı olduğu qeyd edilib, gürcü dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə olunan dərsləklərdə olan qüsurlar, dərsləklərin çatışmazlığı və digər məsələlər də səsləndirilib.

Görüş qaldırılan məsələlər ətrafında müzakirələrlə davam etdirilib, onların həlli yolları ilə bağlı təkliflər dinlənilib. Müzakirələr zamanı Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimlərinin ana dilimizin qorunması və təbliği istiqamətindəki böyük rolu xüsusilə vurğulanıb, vətəndaş cəmiyyətinə inteqrasiya baxımından gürcü dilinin keyfiyyətli tədrisinin əhəmiyyətindən söz açılıb.

Təhsil işçiləri ilə görüşlərin mütəmadi olaraq keçiriləcəyi, qaldırılan məsələlərin səfirliyin səlahiyyətləri çərçivəsində Gürcüstanın Təhsil və Elm Nazirliyi ilə birgə həlli üçün müvafiq addımların atılacağı bildirilib.

GÜRCÜSTANIN SƏHIYYƏ NAZİRİ TÜRKİYƏNİN YENİ SƏFİRİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Gürcüstanın əmək, səhiyyə və sosial müdafiə naziri Zurab Azarəşvili ilə Türkiyə Cümhuriyyətinin Gürcüstandakı səfiri Ali Kaan Orbay arasında görüş keçirilib.

Gürcüstanın Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına görə, yeni səfirlə tanışlıq görüşündə tərəflər iki ölkə arasındakı əlaqələri müzakirə ediblər. Həmçinin Türkiyə bazarının açılması nəticəsində Gürcüstanda dərman vasitələrinin əlçatanlığının artması və ucuzlaşma tendensiyasından da söz açılıb.

Görüş zamanı tərəflər gələcək planları və qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə ediblər.

AZƏRBAYCAN MƏKTƏBLƏRİNDƏ MÜƏLLİMLƏR ÜÇÜN TƏLİMLƏR OKTYABR DAN BAŞLAYACAQ

USAID baza təhsili proqramı çərçivəsində etnik azlıqların məktəblərində gürcü dili müəllimləri üçün peşə inkişafı üzrə təlimlərə başlayır.

Proqramın tərəfdaşları İlia Dövlət Universiteti və Samtsxe-Cavaxeti Dövlət Universitetidir. Adıçəkilən universitetlər azərbaycandilli və erməni-dilli məktəblərin 800-dən çox gürcü dili müəllimini hazırlayacaqlar.

Təlimlərdə müəllimlər sürətli oxumağın effektiv strategiyaları, fonoloji biliklərin inkişafına istiqamətlənmiş metodlar, dinləmə bacarığını inkişaf etdirən fəaliyyətlərlə tanış olacaqlar; əlifbanın, leksikanın öyrədilmə strategiyalarını və dekodlaşdırmanı müzakirə edəcəklər.

Artıq İlia Dövlət Universitetində trenerlər üçün hazırlıq təlimləri keçirilib, təlimlərdə 20 trener iştirak edib. Fənn ekspertləri və trenerlər birlikdə effektiv təlimlər keçirmək üçün fəaliyyətlər planlaşdırıblar.

Kvemo Kartli və Samtsxe-Cavaxeti bölgələrində müəllimlər üçün təlimlər oktyabr ayından etibarən başlayacaq.

10 846 MÜƏLLİMDƏN 8 206 NƏFƏRİ İMTAHANI VERƏ BİLMƏYİB

2022-ci ilin peşə bacarıqları

imtahanında 10 846 müəllim iştirak edib. Bu il imtahan baş və aparıcı müəllimlər üçün ilk dəfə keçirilib. İmtahanı yalnız 2 640 müəllim verə bilib. Bu barədə Milli Qiymətləndirmə və İmtahanlar Mərkəzi məlumat yayıb.

Məlumat əsasən, baş və aparıcı müəllimlər üçün imtahana ümumilikdə 12 628 müəllim qeydiyyatdan keçib.

Onlardan 9 315-i baş müəllim, 3 313-ü isə aparıcı müəllim statusu daşıyır.

Qeydiyyatdan keçmiş baş müəllimlərdən 8 102 müəllim imtahanda iştirak edib, 2 456 müəllim imtahandan keçə bilib.

Aparıcı statusu olan 2 744 müəllimdən yalnız 184 müəllim imtahandan keçib.

Milli Qiymətləndirmə və İmtahanlar Mərkəzi tərəfindən verilən məlumatlardan aydın olur ki, ümumilikdə 8 206 müəllim baş və aparıcı müəllim imtahanını verə bilməyib.

GÜRCÜSTANDA 90 MƏKTƏBİN BİRİNCİ SİNİF ŞAĞİRDİ YOXdUR

2022-2023-cü

tədris ilində 90 ictimai məktəbdə təhsil prosesi birinci sinif şagirdləri olmadan başlayıb. Bu barədə Gürcüstanın Təhsil və Elm Nazirliyindən məlumat verilib.

Məlumat görə, dağlıq bölgələrdə şagird sayının azalmasına baxmayaraq məktəblər fəaliyyətlərini davam etdirəcəklər.

“Təhsilin İdarəsi üzrə Məlumat Sistemində olan göstəricilərə istinadən bildiririk ki, Gürcüstanda 2022-ci ilin 9 sentyabrına olan vəziyyətə görə, 90 məktəbin birinci sinif şagirdi yoxdur.”

Gürcüstanın bölgələrində əhalinin miqrasiyasına görə, əsasən dağlıq statusu olan məntəqələrdə bəzi ictimai məktəb şagirdləri kontingentinin azalmasına baxmayaraq, nazirlik ümumi təhsilə coğrafi əlçatanlığı təmin etmək məqsədilə bu günə qədər kiçik kontingentli ictimai məktəbləri saxlayır. Bu, məntəqədə məktəbyaşlı uşaqların sayının artması tendensiyası başa çatana qədər belə olacaq. Bu yanaşma dağlıq bölgələrə əhalinin qayıtması və yerində məskunlaşmasına dəstək olacaq”, - nazirliyin verdiyi məlumatda qeyd olunub.

Qeyd edək ki, 2022-2023-cü tədris ilində ölkə miqyasında məktəblərdə 55 717 birinci sinif şagirdi təhsilə başlayacaq.

MÜƏLLİM OLMAQ İSTƏYƏN 14 834 NƏFƏR İMTAHANI VERƏ BİLMƏYİB

Müəllimlər üçün fənn imtahanında iştirak edən 15 025 aplikantdan 3 108-i minimal keçidi aşıya bilib.

Milli Qiymətləndirmə və İmtahanlar Mərkəzinin məlumatına görə, imtahana 17 920 nəfər müəllim olmaq istəyən şəxs qeydiyyatdan keçib. Onlardan 3 086 aplikant imtahana qatılmayıb.

Bildirilir ki, ən çox aplikant – 3 068 nəfər ibtidai sinif üzrə (I-IV) fənn imtahanına qeydiyyatdan keçib. Onlardan 2 618 nəfər imtahanda iştirak edib, 272 nəfər isə imtahanı uğurla verib.

Azərbaycan dili imtahanında 102 aplikant iştirak edib, 18-i imtahanı verib;

Gürcü dili və ədəbiyyatı (VII-XII) imtahanında 887 aplikant iştirak edib, 254 aplikant imtahanı verib;

Gürcü dili və ədəbiyyatı (I-V) imtahanında 809 aplikant iştirak edib, 51 nəfər imtahanı verib;

Riyaziyyat (VII-XII) imtahanında 306 aplikant iştirak edib, 49 aplikant imtahanı verib;

Riyaziyyat (I-VI) imtahanında 1 224 aplikant iştirak edib, 272 aplikant imtahanı verib;

İngilis dili (I-XI) imtahanında 1 286 aplikant iştirak edib, 369 aplikant imtahanı verib;

Digər fənlərə gəldikdə isə göstəricilər cədvəldəki kimidir:

Fənn	Qeydiyyat olunub	İmtahanda iştirak edib	İmtahanı verib
Gürcü dili və ədəbiyyat (VII-XII)	1033	887	254
Riyaziyyat (VII-XII)	381	306	49
İngilis dili (I-XII)	1577	1286	369
Rus dili (I-XII)	329	270	137
Alman dili (I-XII)	133	86	40
Fransız dili (I-XII)	26	17	7
Tarix (VII-XII)	1000	857	304
Coğrafiya (VII-XII)	371	327	62
Vətəndaş təhsili (VII-XII)	1062	846	271
Fizika (VII-XII)	213	164	37
Kimya (VII-XII)	278	211	50
Biologiya (VII-XII)	513	432	97
İbtidai (I-IV)	3068	2618	94
Gürcü dili və ədəbiyyat (I-VI)	975	809	51
Riyaziyyat (I-VI)	1479	1224	272
Təbiətşünaslıq (I-VI)	1319	1163	323
Təsviri və tətbiqi incəsənət	634	538	73
Gürcü dili ikinci dil kimi	345	293	112
İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları	704	535	118
Musiqi	476	396	70
İdman	1725	1503	255
Azərbaycan dili	112	102	18
Erməni dili	167	155	45

DƏRS SAATLARI AZ OLAN MÜƏLLİMLƏRİN ƏMƏKHAQQI VƏ STATUS ƏLAVƏSİ NECƏ HESABLANACAQ?

Müəllimlərin əməkhaqqı həftədə 19 və ya artıq dərs saati daxildir.

Əgər müəllimin qrafiki 18 dərs saatından azdırsa, onun əməkhaqqı fərqli hesablanacaq. Müəllimlərə status əlavələrini almaları üçün 15 dərs saati kifayətdir. Ancaq dərs saati 15 saatdan az olarsa, status əlavəsi də azalır.

Üç tip iş qrafiki var:

• Yarım qrafik – 36 saatdan az iş həftəsini nəzərdə tutur. Bu qrafikə həftədə 18-dən az dərs saati daxildir;

• Tam qrafik – 36 saatlıq iş həftəsini nəzərdə tutur. Bu qrafikə həftədə 18 dərs saati daxildir.

• Tamdan artıq qrafik – 40 saatlıq iş həftəsini nəzərdə tutur. Bu qrafikə

Statusa görə əlavələr isə bu cürdür:

- Baş müəllim üçün 670 ləri;
- Aparıcı müəllim üçün 1050 ləri;
- Mentor müəllim üçün 1350 ləri.

Səhifədəki məlumatlar “etaloni.ge” saytından götürülüb. Gürcü dilindən tərcümə etdi: Aynurə ƏLİYEVƏ

QEYBƏT

Qeybətə universitetdə müəllimimiz belə bir tərif vermişdi: Heç bir fakta əsaslanmayan söhbət qeybət adlanır. Bir az düşündüm və araşdırdım, qeybətə əcnəbi dildə qarşılığını tapmadım, əvəzində qarşılığı vardı, amma mənə, bizdəki kimi bütün lazımsız çalarları özündə birləşdirən əhatəli termin şəklində yox idi. Bizim qeybətimiz paxıllıqdan tutmuş böhtana qədər genişdir. Öz gözümdə tiri görmədən başqalarında tük axtararaq mövzu genişləndiririk.

Dahilərdən biri yazmışdır ki, başqalarının bağçasında kəpənləri sayınca, o bağdan özün yarat, qoy kəpənlər sənə bağına gəlsin. Aha, deyəsən kəpənək-sayan millətlər də varmış. Yox əşşi, inanmıram bizim qədər əhatəli ola. Bax, məsələn, özümüz bir işi bacarmırıqsa bəyənirik, yaratmırıqsa yaradana lağ edirik, irəli gedənə badalaq axtarıq və sair.

Mən öz adıma öyrənməyi də, öyrət-

məyi də sevirəm. Bilmədiyimdən qəti utanmıram, hətta şagirddən belə öyrənirəm, soruşana isə yorulmadan izah edirəm, lovğalanmadan, sadəcə olacaq kimi, olmalı kimi...

Qeybətə anası, bəlkə də başlanğıcı paxıllıqdır. Kiminsə gözəl geyimi, sosial şəraiti, mühit mərtəbəsi kimlərisə narahat edəndə başlayırlar milçəkdən fil inşa etməyə, hansı ki, özü heç qarışqa yox e, qurd qədər həmin şəxs ola bilməz, özü düşüncədə adamlarla mövzusu alınsa da, ağıllı adam onu dinlədikcə düşünər ki, qeybət etdiyini adamdan gərək özün bir pillə yüksəkdə olasan ki, yerinə düşsən. Sadəsi bu yəni.

O yazıq paxıl anlamır ki, zamanını daha yaxşı məqsədlərə sərf edərək yüksəlişə bir addım gedə bilərdi. Paxıllıqdansa rəqabət, bəhs daha səmərəlidir. Qonşu ev tikirsə, bağ salırsa, təhsil alırsa mən də ona oxşamağa, hətta onu keçməyə cəhd etməklə özümü təkmilləşdirə bilərəm axı. Bu, daha yaxşı variant deyilmi?

Paxıllıq insanı mənən çökdürən müalicəsiz xəstəlikdir. Üzdə nəhəng bir ağac daxili çürüməklə gözlənilmədən çökə bilər. Vallah, əhatəmdə var elə insanlar, hətta kiminsə dövlətdən aldığı sosial yardıma belə söz tapır. Düşünür ki, mənim ən azından evim var, əgər bunun evi də yoxsa, mən niyə kiminsə bədbəxtliyinə verilən "mükafatı" danışmalıyam.

Anam deyirdi ki, xoşbəxt olmaq üçün daim özündən aşağı bax, yoxsa heç vaxt

həyatından razı qalmazsan, amma insanlar baxmır axı, baxsaydılar naşükür olmazdılar. Olanlarına şükr edərək razılaşan çox az adam tanıyıram.

Dinimizdə bəzi adamlara nurlu adamlar deyirlər (hətta qarşına çıxsan işin də düz gedər). Onun açması budur. İstəyirəm biologiya müəllimi kimi izahatını verim. Yəqin hamınız quş, heyvan kəsəndə görübsünüz: qaraciyər hər iki payıyla ödü əhatə edir. Orqanizmdə orqanlar elə yerləşib ki, heç biri bir-birinə mane olmur, hərəsinin öz yeri var, əgər santimetr fərq eləsə narahatlıq verər, hamısı pozular. Qaraciyər həzm orqanı olaraq qanla gələn bütün zərərli maddələri (həzmin gətirdiyi) zərərsizləşdirir və öd kisəsinə toplayır, o da tədricən orqanizmdən kənarlaşır. Biz hiss etmirik, keçirdiyimiz hər həyəcan, narahatlıq – hamısı sinir sistemiylə əks-səda verir. Həyəcandan, əsəbdən, gərginlikdən və s. qaraciyər az ölçüdə şişir. Bu isə orqanizmin düzənini qarışdırır, o da ödü sıxır, öd kisəsinin növbəsinə onikibarmaq bağırsağa normadan çox öd yollamasıyla nəticələnir (inandırıcı olmaq üçün deyim ki, qorxudan əmələ gələn sarılıq-Heptit A belə yaranır). Sorulmada qana ifraz olunan öd qan dövrünü ilə bütün orqanizmə yayılır. El dilində "qanım qaraldı" deyiminin əsası da budur. Yenidən toksinlə zənginləşmiş qan həm orqanizmə fəsad verir, həm də əhatəsindəki adamlara mənfi enerji verir. Nənlər elə adamlara qaramat adamlar deyərtilər. Nurlu adam-

lar isə heç vaxt kimsəylə qaralanmadığı üçün nə qanı qaralar, nə də qan qaraldır.

Əsl dindar adamlar ruzinin də, bərəkətin də, qismətin də Allahdan olduğunu əsas tutaraq qəti paxıllanmırlar, yalnız mədəni şəkildə Allaha dua edərək istəyini ondan istəyər, məni də sevdiklərin, gözəl tale yazdıqlarının sırasına sal deyər, xeyirxah əməllərini davam etdirirlər. Elə ona görə də qanları öd zəhəriylə qarışmaz, bu insanların üzündən nur yağar. Yenə nənlərimiz belə adamlara nur üzlü adamlar deyərtilər.

Üzümüzün nurlu, canımızın sağlam olması üçün qəlbimiz təmiz olmalıdır ki, qanımız da qaralmasın. Gələn kimsənin toyuğunu, yumurtasını saymayaq. Qonşunu iki inəkli istəməsək də bir inəyi ilə işimiz olmasın. Vallah, kimsəyə Allahdan ruzi peşkəş gəlmir, vallah, əziyyətsiz heç nə olmur (Təsadüfi lotereyalar da hansısa nəyinsə nəticəsi olur). Əsas odur ki, biz cəhd edək, edək ki, nail olaq.

Dünyadakı bütün insanlar irqindən asılı olmayaraq eynidir, heç kim xoşbəxt deyil, heç kim bədbəxt olmadığı kimi. İnsanoglu hər şeyə qadirdir. Biz öz insanlığımızla nurlu dünyamızı, mühitimizi qura da bilərik, yıxa da. Gələn insanlara olan saf münasibətimizlə ətrafımıza nur saçaq – müsbət enerji verək. Ömür o qədər qısadır ki, heyif deyilmi o ömrü lazımsız məqsədlərə xərcləyək?!

Esmira ƏLƏKBƏRLİ

Marneuli rayonu Qaçğan 2 saylı ictimai məktəbin kimya-biologiya müəllimi

GINNESİN REKORDLAR KİTABINA DÜŞMÜŞ MÜƏLLİMLƏR

Yalnız peşə sahəsində deyil, həm də maraq sahəsində dünya rekordlarını qırmış müəllimlər **GINNESİN REKORDLAR KİTABINDA** öz uğurlarını və adlarını əbədiləşdirə bilmişlər. Sizi **GINNESİN REKORDLAR KİTABINA** düşmüş müəllimlərlə tanış etmək istəyirik. **Tanış olun:**

Cefri Şnayder

Avstraliyalı müəllim dünyada ən yaşlı pedaqoq kimi 2012-ci ildə **GINNESİN REKORDLAR KİTABINA** düşüb.

Sidneyli müəllim və ruhani məktəbdə 74 il dərs deyib. 2014-cü ildə 101 yaşında təhsil sistemini tərk edib. Çünki Cefri müəllim işlədiyi kollecə getməkdə çətinlik çəkirmiş. Ancaq o, müəllimliyi tərk etməyib və distant təhsilə davam edib.

"Düşünürəm ki, hələ də yaxşı müəlliməm. Hələ də nəyisə tədris edə bilərəm" – deyir Cefri müəllim.

O, 2012-ci ildə, 99 yaşında rekordlar kitabına düşüb.

Aşa Qopal

Hindistanlı **Aşa Qopal** **GINNESİN REKORDLAR KİTABINA** 2016-cı ildə düşüb. O, 35 il ərzində 200 nəfərə ən qədim rəqs olan "Bharatnatyam" rəqsini öyrədib.

Bu rəqsin öyrədilməsinin çətinliyi və unikalılığı odur ki, rəqqaslara rəqs texnikasını mənimsəmək üçün təxminən 10 il lazım olur.

"Bharatnatyam" təxminən 3000 il əvvəl yaradılıb. Rəqs simvolik olaraq hind allahlarının demonlarla mübarizəsini təsvir edir. Hesab olunur ki, mübarizənin nəticəsi rəqsi ifa edənin ustadlığından asılıdır.

Aşa Qopalın sözlərinə görə, rəqqas yalnız bütün hərəkətləri unikal yerinə yetirməməlidir, həm də tamaşaçının fikrini rəqsin ilahi əhəmiyyətinə yönləndirməlidir.

Kristian Herba

Polşalı müəllim **Kristian Herba** 2015-ci ildə rekordla imza atıb. O, velosipedlə 3 139 pilləkəni yuxarı qalxıb.

İdman müəllimi öz uğurlarını **GINNESİN REKORDLAR**

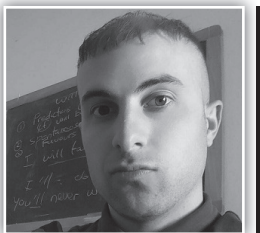

Kitabında demək olar ki, hər il yeniləyir. Kristian müəllim velosipedlə dünyanın ən yüksək binalarının pilləkənlərinə qalxmaqla tanınıb. O, artıq Dubay, Melburn və Şanxay göydələnlərində olub.

Daniel Alkon

İspaniya məktəbində işləyən İbriyanlı pedaqoq, təc-cüblü olsa da, rep oxumaqla **GINNESİN REKORDLAR KİTABINA** düşüb. Repçi müəllim 2022-ci ildə rekordla imza atıb. O, 39 saat 37 dəqiqə 54 saniyə rep oxuyub.

35 yaşlı Daniel Alkon səhnə təxəllüsü olaraq "DALCON"dan istifadə edir. Ən uzun fərdi rep-maratonunun müəllifi rekordu yalnız ikinci cəhddə bacarıb. 2021-ci ildə o, 35 saatlıq çıxışı ilə Amerikalı repçi "Watsky"nin nəticəsinə (33 saat 33 dəqiqə və 16 saniyə) üstün gəlib. Amma sonradan aydın olub ki, dünya rekordunu artıq İrlandiyalı Liam Rivz qazanıb və o 36 saat rep oxuyubmuş. Daniel müəllim dayanmayıb və **GINNESİN REKORDLAR KİTABININ** müşahidəçilərini yenidən çağırıb. Nəticədə repçi müəllim iki gecəni səhərə oyaq qalmalı olub, amma istədiyi nəticəni əldə edərək öz adını məşhur kitaba yazdırıb.

Mənbə: etaloni.ge

Gürcü dilindən tərcümə: A.Əliyeva

TÜRKDİLLİ XALQLARIN ƏXLAQI-ESTETİK ALƏMİ

NƏ VAXTSA AĞI QARADAN SEÇMƏYİN VAXTI GƏLƏCƏK

(Türk folklorunun estetikası və mənəvi əqidəsi)

Elizbar CAVELİDZE

(əvvəli ötən sayda)

İndi isə bilavasitə Dədə Qorqudun poetik strukturuna, təcəssümlük xüsusiyyətliliyinə, bu təhlil olunan eposun estetik arenasını yaradan kodlaşdırılmış ünsürlərə, istərsə də həcmliyə toxunmaq istəyirəm.

Yuxarıda artıq qeyd etdim ki, "Dədə Qorqud" süjeti bizə təqdim edən mətnin, nəzmin və nəsrin qarşılıqlı bir-birini əvəz etməsini təşkil edən qəhrəmanlıq eposlar silsiləsinə məxsusdur. Lakin mətnin təhlilinə bir növ o çətinlik yaradır ki, birincisi, qəhrəmanlıq rəvayətləri yaradılarda türk xalq şeirinin strukturu əməlli-başlı formalaşmamışdır və ikincisi, əsərin əsas nəsr hissəsi də ritmik struktur ilə yazılmışdır ki, bu da onların (nəzm və nəsr) ayrılmasını çətinləşdirir. Buna görə də Orxan Şaik Gökyayın verdiyi nəsr hissəsi çox hallarda Mustafa Kaçalının nəsrində heç də əsassız şeirin forması ilə verilməmişdir.

Dədə Qorqudun əsərləri yazılan, istərsə də yaradılan vaxtlarda, təkrar edirəm, türk (Oğuz) xalq folklorunda klassik şeirdən köklü şəkildə fərqlənən şeirin strukturunda ayrı-ayrı sətirlər arasında hecaların miqdarının bərabərliyinə əsaslanan ritmik konstruksiya formalaşmamışdır. Əksər halda pozulur və ayrı-ayrı sətirlərin hecalarının sayı bir cür deyildir ki, bu da sətirlərin müstəqilliyindən xəbər verir. Doğrudur, hecaların sayına əməl etməklə identik ritm sxemlərinin alınmasına cəhd vardır, lakin bir qayda olaraq bu, ayrıca xarakter daşıyır və qanun səviyyəsində tənzimlənməmişdir. Qısa, bənzər və identik feilin istənilən forması ilə, mühüm adın müxtəlif hallanması ilə, affikslərlə, əvəzedici adlarla, sifətlərlə və nəhayət, buna bənzər sözlərlə, istərsə də cümlələrlə qurtaran bir motiv və mövzu ətrafında cəmləşən sətirlər şeir kimi hesab oluna bilirdi. Bəzi hallarda bu sonluq sətirin əvvəlində bağlayıcılarla və sözlərin təkrarlanması ilə gücləndirilib. Bir sözlə, şeirin strukturunun onurğasını qaydaya salınan təkrarlar yaradır ki, bunu da ritmin funksiyasının daşıyıcı ünsürü kimi hesab etmək olar. Bütün bunlar isə müəyyən mənada bizə onu deməyə haqq verir ki, bu verilən konteksti şeirin növü kimi qəbul edirik. Bu baxış dairəsinə görə, hər şeydən öncə O.Ş.Gökyay tərəfindən nəsr kimi hesab olunan və təqdim edilən materialı (mətni) müzakirə etməliyə, Mustafa Kaçalın onu şeir hesab edir və şeir forması kimi çap edir.

Bir sözlə, bir mövzuyla, istərsə də bir motivlə yazılmış, yuxarıda sadalanan ünsürlərlə zənginləşdirilmiş əsərlər silsiləsinə bədii əsər kimi hesab etmək mümkündür ki, bu da gah ritmik nəsr və nəzm forması ilə, gah da bir-birilə yoğrularaq elə bir kərgahlıq qarşıya çıxır ki, onları da bir-birindən ayırmaq çətinlikdir. Mənim fikrimcə, Dədə Qorqudun mətninin bünyəsinə silsilə forması verilməlidir. Müvafiq olaraq ilk silsiləni belə təsvir edərk: Allahın hər şeyə qadir olması, onun məramı

olmadan belə heç nə baş vermir. Sonra əhatə olunan Oğuz igidinin əxlaq məcəlləsidir, Tanrı və təbiət tərəfindən qaydaya salınandır, dəyişməzdir. Sətirlərin əksəriyyəti (12) heca ilə yazılıb: 4+4+4 ritmik sxemlə, eləcə də 4+4+5, 4+3/3+4, 7/7, 6/6, 6/7, 8/8, 5/4/5, 5/4/4 və sair rast gəlinir. Ritmik vahidi olaraq isə istifadə edilib – mez – feilin inkar forması (onmez, bayınmaz, gelmez (bilmez), ölmez, sevmez, durmaz, olmaz və sair).

İkinci silsilənin mövzusu qısaca bizi tanış edir: insanın bu və ya digər hadisə ilə (amil ilə) və fəaliyyətlə münasibətini, o cümlədən, işdən başı çıxmayan, yaxşı olar ki, o işə əl qoymasın. Qonağı gəlməyən evlər dağılsa daha yaxşıdır. Pis oğul doğulmasa daha yaxşıdır və sair. Burada silsilənin mətninin əksər sətirləri ritmik sxem ilə yazılıb: 4/4 (5), 3/4 (5), 4/4/4/, 7/6, 5/7, 8/7 və sair. Ritm üçün istifadə olunan "Yeg" sözü.

Üçüncü silsilə bizə nəql edir ki, bu və ya digər hadisələri ilk növbədə təbiət və sonra heyvanlar yaxşı söyləyir. Başlıcası odur ki, hamıdan çox ozan bilir: nə deyilməlidir və necə deyilməlidir. Bu şeirin ritmik strukturunu hər şeydən çox qaydaya salınıb. Əksər sətirlərin belə ritmik sxemini bizə təklif edir: 4+4+4. Eləcə də bizə 5+4+4, 4+5+4/4+4+2 / 4+3+4 və sair rast gəlir. Ritm üçün istifadə olunan söz "bıdır" feilidir.

Dördüncü silsilə Allaha, Məhəmmədə və islamda uca və fərqlənən bütün şəxslərə və müqəddəslərə tərif yağdırmaqdır. Bu silsilədə də ritmik münasibət çoxdur: 4+4 / 4+4+4, 5+4+4, 4+3/3+4, 7+4, 5+5+2, 2+3/2+2 (5/4), 4+4+3+4 (8/7), 2+2+1+3 (4/4), 3+2+2 (5/2) və sair. Ritmik söz olaraq "görekli" təkrar olunur.

Yuxarıda verilən nümunələrdən bir nəticə çıxarmaq olar ki, Oğuz xalq şeirində istənilən türkdilliyə poetik nümunəyə aid şeir kimi sillabik (*Sillabik* – heca vəzninə əsaslanan, heca vəznində yazılmış - RED.) xarakterindədir ki, bu da özünün inkişafının erkən mərhələsində ayrı-ayrı sətirlərin ritmik münasibətlə dinamik enerjini və təsir qüvvəsini kəsb edir, lakin bu münasibət sətirin axırlarında həddə çatır və şeirin konstruksiyasında, nadir istisnadan başqa (sətirin hecalarının miqdarı bir-birinə uyğun gələndə), bənd strukturunu yaradan burada hallanmır. Gətirilən nümunələr arasında istisna olaraq bu şeiri hesab etmək olar:

3 2 / 4 2 2 3 (11)

Getdikdə yerin otların keyik bilür.

2 2 / 4 / 2 2 (12)

Genəz yerlər çəmənlerin qulan bilür.

2 2 2 2 2 2 (12)

Ayrı ayrı yollar izin dəvə bilür.

2 2 / 4 / 2 2 (12)

Yedi dərə qoxuların dülkü bilür.

3 2 / 3 2 2 (12)

Dünlə karvan köçdügin turğay bilür.

2 2 3 2 2 (11)

Oğul kimdən olduğın ana bilür.

2 3 1 3 1 2 (12)

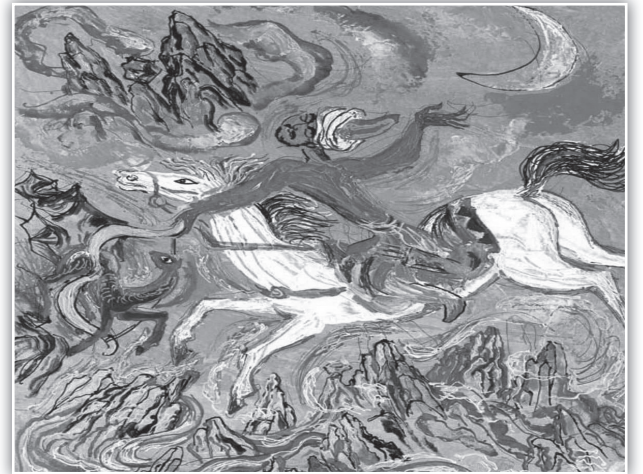
Ərin ağzın ər yeynisin at bilür.

2 2 3 2 2 (11)

Ağır yüklər zəhmin qatır bilür.

1 2 / 3 2 2 2 (12)

Nə yerdə sırılır varsa çəkən bilür.

Aşkardır ki, gətirilən nümunənin ritmik münasibəti qondarma ritm vahidi ilə birlikdə şeirin memarlığını yaradır. Bizə onu düşünməyə vadar edir ki, birincisi, elə ta qədim dövrlərdən türk xalq şeiri formalaşmağa və nəsrədən ayrılmağa başlayır, ikincisi də, türkdilliyə şeir quruluşu seqmentlər, istərsə də hecaların bərabərliyinə, elə götürək, eyniliyinə əsaslanır. Yuxarıda 12 hecalının 11 hecalı ilə sətirlərin əvəz olunmasına gəldikdə bu, xalq poeziyası üçün təbii haldır və nöqsan olaraq qavranılmır. Elə burada təkrar etmək istəyirəm ki, yuxarıda gətirilən bir mövzu ilə motivi yaratmaq kontekstlərində sətirlərin ritmik münasibətlərinin qarşılıqlı oxşarlığının ayrı-ayrı nümunələri nəzərə çarpır. Lakin, artıq qeyd etdiyim kimi, bu, qanunlaşmış səviyyədə qəbul edilmir.

Müzakirə olunan materialdan o mübahisəli deyildir ki, Oğuz xalq şeiri strukturunun ən başlıca ünsürü sətirdir ki, bu da hecaların və seqmentlərin müxtəlifliyini əhatə edir, 4 hecadan başlamış 18-19 heca daxil olmaqla sətir sezura (*Sezura* – tonik vəznli şeirlərdə misranı hissələrə bölən ritmik pauza; *fasilə* - RED.) ilə ayrılır. Müvafiq olaraq seqmentlərə ayrılır və fikir semantik prinsiplə kifayətlənir. Seqmentlərin və sözlərin hecalarının sayına gəldikdə, ən çox dörd hecalı istifadə olunur ki, bu da təbii olaraq poetik kontekstə uyğun gəlir. Ən az hallarda bizə beş hecalı söz rast gəlir, lakin artıq qeyd etdiyimiz kimi, təhlil olunan şeirin strukturunu sözlər, istərsə də hecaların təkrarı müəyyən edir ki, bu da ayrı-ayrı sətirlərin sonunda bizə rast gəlir və kompozisiya olaraq səslənir, fikir olaraq şeirə baş tacı qoyur. Qısa, fikrin yaddaşa həkk olunmasının əsası və emosiyanın oyadıcısı məhz elə bu sonluqdur.

(davamı gələn sayda)

Gürcü dilindən tərcümə edən:

Mirzə MƏMMƏDOĞLU

NİDERLAND – PƏRDƏ ARXASINDAKI GERÇƏKLƏR URBANİZASIYA 21. DELFT – NİDERLANDIN TARİXİ YADDAŞI

(əvvəli ötən sayda)

Delft Niderlandın Cənubi Hollandiya əyalətində kiçik bir tarixi şəhərdir. Təxminən 100 min insanın yaşadığı, kollektiv insan düşüncəsinin məhsulu olan bu tipik holland şəhərinin təqdimatı inanıram ki, sizin də ürəyinizcə olacaq. Bu şəhəri sevmək üçün, bəyən-mək üçün kifayət qədər maraqlı yerlərin olduğunu, hətta bu şəhərə ilk baxışdan vurulman, heyran olman üçün sənin əziyyət çəkəcəyinə də ehtiyac qalmayacaq. Nədən ki, addımını bu tipik orta yüzilliklər şəhərinə basdın, onu sevməyinin mümkün olmadığını inanacaq. Rastlaşdığın hər şey sənin bu gözəli sevməyə vəsilə olacaq. Sırası gəldiyində həmin yerlər barəsində gördüklərimi anlatmağa çalışacam.

Bəlkə heç bunu anlatmağa gərək də yoxdur. Amma demədən də keçmək istəmirəm. Delft də digər Niderland şəhərləri kimi ilk baxışda təmizliyi, səliqə-sahmanı, evlərinin qırmızı kirəmitləri, ağ-qırmızı tramvayları, şəhərə xüsusi bir gözəllik verən kanalları, kanalların üstündən keçən və bir-birinə yaxınlığı ilə diqqəti cəlb edən çoxsaylı miniatür körpüləri, uzaqdan göy üzünə doğru ucaldığını görənlərin diqqətindən yayınmayan qüllələri, velosipedlərinin, yaşlı insanların çoxluğu ilə qarşısında açıq bir etnoqrafiya muzeyi kimi canlanır.

Bir-birindən quruluşuna, rənginə, ölçüsünə görə fərqlənən, bu fərqlərin çoxluğuna baxmayaraq, baxanlarda təmizlik, bütövlük təəssüratı yaradan, bəzənib-bərtənib bulaq başına çıxmış qız-gəlin sayağı duran evlər adama fotoqraf önündə xatirə şəkli çəkdirmək üçün düzülmiş insan cərgəsini xatırladır. Delftdə müşahidə etdiyim bir məsələdən də bəhs etməyi düşünürəm və bu halın təkə Delftə yox, bütün Niderland şəhərlərinə də xas olduğunu qeyd etməsəm olmaz. Delft qədim, əskidən qalma evlərinin, ictimai-dini binalarının çoxluğu ilə fərqlənir. Bu fərqi ilk andaca hiss etmək mümkündür. Ancaq, bu, şəhərdə yeni, müasir binaların tikilməməsi anlamına gəlmir. Şəhərdə modern binalar, göydələnlər də az deyil. Şəhərsəlmədə diqqətçəkən əsas məqam yeni binaların istər memarlıq həlli, istər də yerləşmə baxımından tarixi tikililərlə uyğunluq təşkil etməsinə, tarixi kaloritin qorunmasına xüsusi diqqət ayrılmasıdır. Təbiət və urbanizasiyanın harmoniyası da diqqətdə saxlanılır. Bu tələblərə istənilən Niderland şəhərində əməl olunur. Bu tələblərin yerinə yetirilməsi isə, şəhərin tarixi simasının, özünəməxsusluğunun qorunmasında müstəsna rola malikdir.

Delft kanallarında da, Niderlandın başqa yerlərində olduğu kimi, su quşlarının ətrafda olub keçənlərə – insanların, velosipedlərin, maşınların, bir qədər uzaqdan keçən tramvayların çıxardığı səslərə heç nə olmamış kimi reaksiya verməmələri, hərdən sahilə oturub suyun axışınamı diqqət kəsildiyi, yoxsa ömrün sürətli keçişini düşünməsinə təəssüflə canlandırdığı bəlli olmayan ixtiyar qocalara yaxınlaşmaları, onların düşüncələrdən ayrılaraq, üz-gözlərində təbəssüm uzatdıqları yeməyi acgözlüklə udmaları, bəlkə də göstərilən diqqətdən dolayı mütəəssir olan bu quşların təşəkkür əlaməti olaraq həmin qocaların qa-

rışında dövrə vurmaları, qanad çalmaları ilk baxışda diqqəti cəlb edir. Asanlıqla qida əldə edən, aclıqlarını dəf etməyin belə bir yontəmini tapan su quşlarının sevinc səsləri, bəxtəvər davranışları bunu deməyimizə əsas verir.

Delftin tarixi yerləri az qala şəhərin mərkəzində, Bazar (Market) meydanında toplaşır. Bütün yollar, küçələr səni bu tarixi meydana aparır. Xeyli aralıdan gözüne sataşan, hər bir turist üçün bələdçiyə çevrilən kilsə qüllələri, saatbaşı çalınan kilsə zəngləri xristian dindarları ibadətə səslədiyi kimi, nabeləd yolları da şəhərin bu əzəmətli meydanına, bu meydanın insan əli ilə yaradılmış gözəlliklərinin seyrinə dəvət edir.

Market meydanı ənənəvi Avropa bazar meydanlarını xatırladır. Şəhər əhalisi burada alış-verişini edər, problemlərini meydanın baş tərəfində yerləşən, şəhərin idarəçiliyini həyata keçirən bələdiyyə binasında çözməyə çalışır, dini ayinlərin icrasını isə qotik üslubda inşa edilmiş iki – bələdiyyə binasının arxasında yerləşən Köhnə (Oude Kerk) və bələdiyyə binası ilə üz bəzənən, meydanın o biri başında yerləşən protestantlara məxsus Yeni Kilsədə (Nieuwe Kerk) icra edirlər. Bu gün isə dindarlar Yeni Kilsənin xidmətlərindən yararlanırlar. Köhnə Kilsə isə ibadətə qapalıdır.

Köhnə Kilsə (Oude Kerk) 75 metrlik qülləsinin iki metr kənara əyilməsi ilə diqqəti cəlb edir. Bu əyirliyi kənardan adi gözlə müşahidə etmək mümkündür. Köhnə kilsə qotik üslubda inşa olunmuş bir protestant məbədidir. Kilsənin sol tərəfində kiçik ölçülü bir qadın heykəli də diqqətdən yayınmır. Üzərində “Ceepruyt van Oosell” və “1330-1358” yazılarından onun kimliyini müəyyən edə bilmədim, sonrakı axtarışlarım da bir nəticə vermədi. Bunu da anlayışla qarşılayacağımıza ümidliyəm.

Yeni Kilsənin qarşısında isə üzü bələdiyyə binasına doğru məşhur holland filosofu və hüquqşünası Hüqo Qrotsinin postamenti şabalıdı mərmərdən hazırlanmış heykəli ucalır. Əlində kitab-dəftər və qələm tutmuş Hüqo Qrotsi sanki meydana gələn adamlara üz tutub elmin, biliyin önəmini anlatmaq istəyir. Qrotsi XVII yüzilliyin ən məşhur simalarındandır. Onun beynəlxalq hüquqa, müharibə və siyasət fəlsəfəsinə, habelə teologiyaya dair fikirləri hələ də öz aktuallığını qorumaqdadır. Onun beynəlxalq hüquqa daxil etdiyi bir sıra müddəalar müasir dövrdə də öz yararlılığını qorumaqdadır. Hüqo Qrotsinin hüquqa gətirdiyi yenilikləri çağdaş fəlsəfənin banisi sayılan Rene Dekartın fəlsəfəyə gətirdiyi yeniliklərlə müqayisə edirlər. Niderlandın qurdlar meydanında azadlığına qovuşmaq üçün apardığı savaşa qələbə imzası atmasında, müasir siyasi cizilmasında Qrotsi kimi düşüncə sahiblərinin mühüm rol oynadıqlarını altını cızaraq söyləmək istəyirəm. İstənilən xalqın bu cür şəxsiyyətləri varsa, həmin şəxsiyyətlərin fikir və ideyalarının tətbiqi, gerçəkləşdirilməsi üçün meydanın, həmin fikir və ideyaları gerçəkləşdirəcək qüvvələrin də tapılacağına ümid etmək olar. Hüqo Qrotsinin fikirləri məhz Niderlandın timsalında belə bir meydan tapır və

bu meydana tətbiq olunaraq, yaşam qazanır.

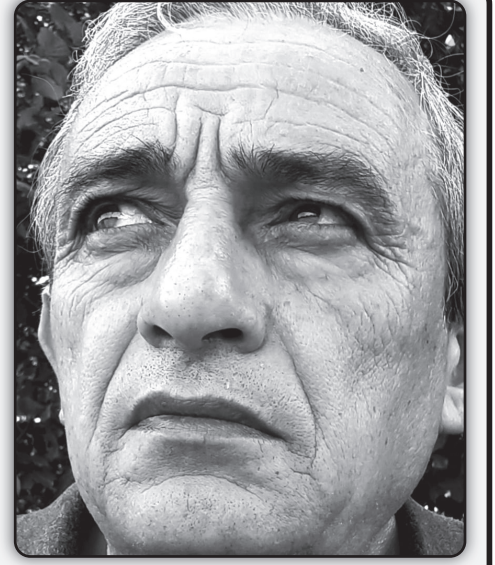
Koronavirus həyacanına baxmayaraq, şəhərdə az da olsa canlanma hiss olunurdu. Adamların bir-birindən uzaq durmasını təmin etmək məqsədilə bazar meydanına aparın küçənin ağ boya ilə ikiyə ayrılması, ictimai yerlərdəki oturmaqda oturmağın yasaq olduğunu bildirmək üçün ağ-qırmızı lentlərlə çevrələnmək qapadılması, belə lentlərlə əhatə olunmuş heykəllərin sükut dolu səssizliyi, restoran, kafe, bar kimi yerlərin işləməməsi, küçələrdə dolaşanların tələbə uyğun olaraq bir-birindən məsafə saxlaması, meydana qurulmuş, ən çox da yerli holland istehsalı təamların, məsələn, vazkeçilməz, dünyaca məşhur cürbəcür holland pendirinin satıldığı piştaxtaların qarşısında müştərilərin seyrək sırası meydana girib-çıxanlara koronanın varlığını xatırladırdı.

Delft ağ yerlikli, maviyə çalan və bu sənəti sevənlər arasında “Delft Blue” adlanan nəfis çini qabları ilə də məşhurdur. Şəhərdə bu nəfis qabların satıldığı dükənlər olsa da, həmin yerlərdə kənardan baxmaqdan savayı imkanımız olmadı. Koronavirus bu dükənlərin də qapısından qıfıl asmışdı.

Delft Texniki Universiteti 14 min tələbəsi, 2600 professor-müəllim heyəti ilə Niderland miqyasında tanınan ən böyük universitetlərdəndir. 1842-ci ildə Kral II Vilyam tərəfindən inşaat mühəndisləri hazırlamaq məqsədilə təsis edilmiş, 1905-ci ilə qədər Kral Akademiyası ilə tanınmışdır. 1905-ci ildən Delft Texniki Ali Məktəbi adı ilə özünü tanıdır. Bu məşhur ali təhsil müəssisəsinin adı sonuncu dəfə 1985-ci dəyişdirilərək, nəhayət Delft Texniki Universiteti olmuşdur. Delft Texniki Universiteti hazırda özünəməxsus ənənələri ilə seçilib, ingilis və flamand dillərində təhsil verən, səkkiz fakültəyə malik məşhur bir Avropa universitetidir.

Delft Niderland kral ailəsinin bağlı olduğu Orange-Nassu sülaləsinin vətəni olması ilə də fəxr edə bilər. Niderlandın monarxiya olduğunu yaqın bilirsiniz. Mən bu barədə uzun-uzadı danışmaq fikrində deyiləm. Ancaq Niderlandda hər il aprel ayının 27-də keçirilən təmtəraqlı Kral Günü (koningsdag) haqqında da bir-iki kəlmə də olsa qeyd etmək istəyirəm. Bu qeydlərimin Niderland insanının daha yaxşı tanınmasında önəmli olacağını düşünürəm.

Kral ailəsilə birlikdə hər il ölkənin böyük şəhərlərinin əksərində təntənə ilə qeyd edilən ad günü şənliklərində iştirak etmək üçün bir neçə bölgəyə səfər edir. 2019-cu ildə havanın yağışlı olmasına rəğmən kralın Amersfoorta gəlişini xatırlayıram. Şəhər bu bayrama bir neçə gün əvvəldən hazırlaşmağa başlamışdı. Havanın qeyri-sabitliyinə baxmayaraq, insanlar səhər tezdən küçə və meydanları doldurmuşdular. Hər tərəfdən musiqi sədaları yüksəlirdi, şəhər əsil bayram libasına bürünmüşdü, küçələri bəzəyən narıncı rəngə hər yerdə rast gəlinirdi. Küçə və meydanlarda ikinci əl əşyalar satan adamların qurduğu dəzgahlardan ibarət yarmarkalar düzülmüşdü. Kral Günündə ev əşyalarının, eləcə də digər işlənmiş malların satılması ənənəyə çevrilib.

Kral Günü Niderlandın milli bayramıdır. Niderlandda krallıq təsisatı ölkənin bütün vətəndaşlarını, dini məzhəblərini, milli azlıqlarını birləşdirən, orta məxrəcə gətirən bir qüvvədir. Kralı bu birləşdiricilik funksiyasına görə, arı ailəsinin başında duran ana arıya bənzətməkdən özümü saxlaya bilmirəm və bu bənzətməyə özümün də gülməyim tutur.

Barokko üslubunda rəsmlər yaradan rəssam Johannes və ya Yan Vermeer Delft doğumludur. 1632-ci ildə dünyaya göz açan Vermeer 1675-ci ildə əksər sənətkarlara xas yoxsulluq və borc içərisində dünyaya əlvida deməli olur. Bu gün dünyanın məşhur muzeylərini bəzəyən və baxanları heyran qoyan, mövzusu gündəlik həyatdan alınmış, öz canlılığı, rənglərinin uyumu ilə seçilən əsərləri ona məşhurluq gətirsə də, bu tabloları hansı həyat şərtləri içərisində yaratdığı çox düşündürücüdür. Yavaş və diqqətli işlədiyinə görə, yaradıcılığının o qədər də məhsuldar olmadığı, elə bu səbəbdən də yoxsulluq içərisində, ailəsinin bir sürü borc altında buraxaraq dünyadan köç etdiyi söylənilir. Ölümündən sonra unudulan, yalnız XIX yüzilliyin sonlarından yaradıcılığı sənətsünəslərin diqqətini cəlb edən Vermeer sənət tarixində öz layiqli yerini alır, Hollandiya Qızıl Dövrünün ən ünlü rəsamlarından biri olduğu qəbul edilir.

Vermeer XVII əsr Hollandiya həyatını, bütün sosial təbəqələrin nümayəndələrini öz tablolarında əks etdirən nadir rəsamlardandır. Əsərlərini ən bahalı boyalarla yaradan rəssam kölgə və işıq effektlərindən məharətlə istifadə edə bilmişdir. Tablolarında təsvir etdiyi insanlar adətən evin içərisində, ev avadanlıqları ilə bir yerdə verildiyindən sanki, zamansızlıq, zamandan kənar, əbədiyaşarlıq qazanmışlar. “Şərab sürəhili qız”, “Açıq pəncərə önündə məktub oxuyan qız”, “Süd tökən qadın” və bu kimi əsərlərinin qəhrəmanları elə bil bu işləri əbədi olaraq etməyə məhkumdurlar və bu məhkumluqlarından onların zövq aldıkları, bu məhkumluqdan nə qədər məmnun olduqları görənləri heyrləndirir.

...Niderlandı – onun keçmişini, bugününü, gələcəyini anlamaq üçün bəlkə də bu kiçik, kiçik olduğu qədər də tipik, fərdi özəlliklərə malik Delfti gəzmək kifayət edər. Niderland tarixini vərəqləmək, tarixlə bugünün iç-içə yaşadığını görmək istəyənlərin Delftə baş çəkməsi gərəkdir. Gələcəyini qurmaq istəyən gənclərin təhsil üçün Delftin yolunu tutması da arzuolunandır.

(davamı gələn sayda)

Afiq MUXTAROĞLU
Niderland

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

Yeni YOL

30 Sentyabr
2022-ci il
№ 018 (165)

İCTİMAİ QƏZET yeni yol qəzeti@gmail.com * "Əfso olma" bəhsə gətirilməmişdir * HAQQIN SÖZÜ - SÖZÜN HAQQI

10 GÜN UŞAQ BAĞÇASINA GETMƏYƏN UŞAQLAR BAĞÇADAN KƏNARLAŞDIRILACAQLAR

Koronavirusla bağlı tənzimləmələrin yüngülləşdirilməsi ilə yanaşı, uşaq bağçalarında uşaqların davamiyyəti məsələsi yenidən gündəmdədir. Belə ki, uşaq 10 iş günü ərzində bağçaya getməzsə avtomatik olaraq bağçadan kənarlaşdırılacaq. Yalnız arayış təqdim olunduğu halda uşağa "yox" yazılmayacaq.

Uşaq Bağçalarının İdarəsi Agenliyindən bildirişlər ki, "koronavirusla bağlı tənzimləmələrin aradan qaldırılmasından sonra uşaq bağçaları adi iş rejiminə qayıdır. Əgər uşaq iki həftə bağçaya getməzsə yenidən üzrlü səbəb olduğunu təsdiqləyən arayış təqdim etmək məcburi olacaq, əks halda uşaq bağçadan çıxarılacaq".

Ümumiyyətlə, uşağın məktəbəqədər təhsil müəssisəsindən kənarlaşdırılmasını qanun tənzimləyir. Həmin qanuna görə, məktəbəqədər dövlət təhsil müəssisəsi verilmiş sənədlərlə yanaşı (iştirak etmə jurnalı, menyu-faktura və s.) hər iş günü saat 12-yə qədər uşaqların iştirakı haqqında məlumatın elektron sistemə yerləşdirilməsini təmin edir.

Uşağın dalbadal 10 iş günü, ay ərzində isə 15 iş günü bağçaya getməməsi qeydiyyatın dayandırılmasına əsas verir. Növbəti 5 iş günü ərzində uşağın valideyni tərəfindən uşağın bağçaya getməməsinin üzrlü səbəbi olduğunu təsdiqləyən sənəd təqdim olunarsa avtomatik olaraq qeydiyyatın ləğv edilmə əsası aradan qalxar. Elektron ünvanda qeydiyyatın dayandırılması avtomatik olur (10-cü gün və ya 15-ci gün, saat 18:00-dan). Bunun üçün bağça direktorunun qərarına ehtiyac yoxdur.

törünün qərarına ehtiyac yoxdur.

Bağça direktorunun tədris ili başa çatdıqdan sonra yeni tədris ili başlayanda 6 yaş tam olacaq uşaqları bağçadan çıxarmaq səlahiyyəti var. Xüsusi hallarda, əgər müvafiq tibbi müəssisə tərəfindən uşağın sağlamlıq vəziyyətinə görə və ya sonrakı yaşa uyğun inkişafı üçün 6 yaşdan yuxarı bağça xidmətindən istifadə etmək ehtiyacı haqqında arayış verilməyibsə, uşağın valideyninin tələbi ilə xüsusi ehtiyacı olan uşaq (xüsusi təhsil ehtiyacı olan) növbəti tədris ili başlayana qədər bağçaya qəbul oluna bilər.

Bağça direktorunun qərarı (sərəncamı) qeydiyyatın ləğv edilməsinə əsasdır.

Maraqlanan şəxsin məktəbəqədər dövlət təhsil müəssisəsinin direktorunun qərarını qanunvericiliyə uyğun qaydada şikayət etmək hüququ var.

Qeydiyyatın dayandırılmasından 5 iş günü ərzində təqdim edilmiş arayış əsasında bağça direktorunun qərarı ilə qeydiyyat bərpa olunur.

Dayandırılmış qeydiyyatın bərpa edilməsi mövcud anketin qüvvəyə minməsi ilə baş verir. Qeydiyyatın ləğv edilməsi halında isə həmin və ya başqa bağçanın xidmətindən yararlanmaq üçün qaydanın 6-cı maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada uyğun olaraq yeni qeydiyyat lazımdır.

Uşağın bağçadan kənarlaşdırılması və müqavilənin dayandırılmasının başqa şərtləri tərəflər arasında bağlanmış müqavilə əsasında müəyyən edilir.

Uşağın bağçaya getməməsi üçün üzrlü səbəb hesab olunur:

- Uşağın və ya uşağın ailə üzvünün xəstələnməsi;
- Ailə üzvünün dünyasını dəyişməsi;
- Təbii fəlakət və ya başqa fors-majör vəziyyət.

Üzrlü səbəb olaraq eləcə də başqa xüsusi hallar hesab oluna bilər. Bunun üzrlü səbəb hesab olunmasına bağça direktoru qərar verir.

Mənbə: etalon.ge

AZƏRBAYCANIN ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ GÜRCÜSTANIN AZƏRBAYCANDİLLİ MƏKTƏBLƏRİNƏ 21 703 ƏDƏD DƏRSLİK GÖNDƏRİB

Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi 2022-2023-cü tədris ili üçün Gürcüstanın azərbaycandilli orta məktəblərinə 18 adda 21 703 ədəd dərslik göndərmişdir.

Vəsaitlərə I-XI siniflər üçün "Azərbaycan dili" və "Ədəbiyyat" dərslikləri daxildir.

Dərs vəsaitləri Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi və Gürcüstandakı Səfirliyin məsul əməkdaşlarının iştirakı ilə Gürcüstanın Təhsil və Elm Nazirliyinə təhvil verilib.

Dərsliklərin azərbaycandilli məktəblərə paylanması prosesinə yaxın günlərdə start verəcək. Proses Gürcüstanın Təhsil və Elm Nazirliyinin xətti ilə regional təhsil resurs mərkəzləri vasitəsilə həyata keçiriləcək.

Qeyd edək ki, Gürcüstandakı azərbaycandilli məktəblərin Azərbaycan dilində dərsliklərlə təmin edilməsinin əsası 1994-cü ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qoyulub. Bu günədək Gürcüstana çatdırılan dərslik və metodik vəsaitlərin sayı 650 minə yaxındır.

GÜRCÜSTANDA UN UCUZLAŞIB

Gürcüstanda unun qiyməti ucuzlaşmışdır. Buğda və un istehsalçıları Assosiasiyasının icraçı direktoru Levan Silaqava ölkədə unun 13 ləri ucuzlaşdığını bildirib.

O, unun ucuzlaşmasına Ukraynada dəhlizin yaradılması və Rusiyada bol məhsuldarlığın olması amillərinin səbəb olduğunu deyib.

"Dünya bazarlarında buğdanın qiyməti aşağı düşüb. Qiymətlər 2-3 ay əvvəl pik həddə 400 dollar intervalında idisə, bu gün xaricdən gətirilən buğdanın qiyməti 320 dollar civarındadır. Həmçinin pik zamanı 1 kisə keyfiyyətli unun qiyməti 85 ləri idisə, bu gün bu qiymət 72 ləri təşkil edir. Məlum olduğu kimi, bəzi çörək istehsalçıları müxtəlif çörək növlərinin qiymətini də 10 tetri ucuzlaşdırıblar", - deyərək L.Silaqava bildirib.

Onun sözlərinə görə, Ukrayna dəhlizi vasitəsilə buğdanın dünya bazarlarına çıxarılması ilə bağlı aparılan fəaliyyətin vaxtı noyabrda sona çatır ki, bu da qiymət artımı ilə bağlı yenidən risklər yarada bilər.

GÜNƏBAXAN YAĞI UCUZLAŞACAQ

Oktyabr ayından etibarən Rusiya günəbaxan yağının ixrac vergisini sıfıra endirəcək. Bu barədə Rusiya Federasiyanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi məlumat yayıb.

Məlumat əsasında, hazırda günəbaxan yağının ixrac vergisi bir ton üçün 8621,3 rubl (148 dollar) təşkil edir.

Vergilərin azaldılması istinad qiymətlərinin aşağı salınması ilə əlaqələndirilir. Bu, oktyabr ayından etibarən Gürcüstanda yağın qiymətinin minimum 5% aşağı düşməsinə səbəb olacaq.

Qeyd edək ki, Gürcüstana günəbaxan yağı əsasən Rusiyadan gətirilir. Bu ilin yanvar-avqust aylarında ölkəyə daxil olan günəbaxan yağının 80%-dən çoxu məhz Rusiyanın payına düşüb. Ümumilikdə, cari ilin 8 ayında Gürcüstan 24 445 milyon dollar (12 991 ton) dəyərinə günəbaxan yağı idxal edib ki, bunun da 19 272 milyon dollar (10 594 ton) dəyərinə qismən Rusiyadan gətirilib. İkinci sırada 3 milyon 90 min dollarla (1545 ton) Azərbaycan, üçüncü sırada isə 683,7 min dollarla (387 ton) Ukrayna qərarlaşıb.

Təsisçi:
"Gürcüstan Gənclərinə Yardım
və Maarifləndirmə Təşkilatı"

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeni yol qəzeti@gmail.com

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.